

ÜLDKOHTU OTSUS (neljas koda)

7. detsember 2011 *

Kohtuasjas T-562/10,

HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping GmbH, asukoht Hamburg (Saksamaa),
esindajad: advokaadid J. Kienzle ja M. Schlingmann,

hageja,

versus

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: M. Bishop ja Z. Kupčová,

kostja,

mille ese on nõue tühistada hagejat puudutavas osas nõukogu 25. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 961/2010, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 423/2007 (ELT L 281, lk 1),

* Kohtumenetluse keel: saksa.

ÜLDKOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees I. Pelikánová (ettekandja), kohtunikud K. Jürimäe ja M. van der Woude,

kohtusekretär: E. Coulon,

arvestades kirjalikku menetlust,

on teinud järgmise

otsuse

Õiguslik raamistik ja vaidluse taust

- ¹ Hageja, HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping GmbH, on Saksamaa äriühing, kelle tegevusalad on laevade agenteerimine ja tehniline haldamine. Ta pakkus neid teenu-seid muu hulgas Iraani Islamivabariigi meretranspordi ettevõtjale (edaspidi „IRISL”).

Iraani Islamivabariigi vastu suunatud piiravad meetmed

- 2 Käesolev kohtuasi puudutab piiravaid meetmeid, mis on kehtestatud selleks, et avaldada survet Iraani Islamivabariigile, et ta lõpetaks tuumarelvade leviku tõkestamise seisukohast tundliku tuumaenergia-alase tegevuse ja tuumarelvade kandesüsteemide väljatöötamise (edaspidi „tuumarelvade levik“).
- 3 Euroopa Liidus on vastu võetud nõukogu 27. veebruari 2007. aasta ühine seisukoht 2007/140/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT L 61, lk 49) ja nõukogu 19. aprilli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 423/2007, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT L 103, lk 1).
- 4 Ühise seisukoha 2007/140 artikli 5 lõike 1 punkt b nägi ette, et kõik teatavate isikute ja üksuste rahalised vahendid ja majandusressursid tuleb külmutada. Nende isikute ja üksuste loetelu oli toodud ühise seisukoha 2007/140 II lisas.
- 5 Euroopa Ühenduse pädevust puudutavalt nägi määruse nr 423/2007 artikli 7 lõige 2 ette, et külmutada tuleb nende isikute, üksuste või asutuste rahalised vahendid, keda Euroopa Liidu Nõukogu on määranud tuumarelvade levikus osalejatena ühise seisukoha 2007/140 artikli 5 lõike 1 punkti b tähenduses. Nende isikute, üksuste või asutuste loetelu, kelle rahalised vahendid tuleb määruse nr 423/2007 artikli 7 lõike 2 kohaselt külmutada, oli toodud nimetatud määruse V lisas.
- 6 Ühine seisukoht 2007/140 tühistati nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsusega 2010/413/ÜVJP, mis käsitleb Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT L 195, lk 39).

- 7 Otsuse 2010/413 artikli 20 lõige 1 näeb ette paljude üksuste kategooriate rahaliste vahendite külmutamise. Selle sättega on hõlmatud eelkõige „isikud ja üksused, kes on kaasatud või otseselt seotud tuumarelva leviku[ga] [...] või kes [vastavaid] tegevusi toetavad [...], või nende nimel või juhtimisel tegutsevad või nende omandis või kontrolli all olevad (sealhulgas ebaseaduslike vahendite abil kontrolli all olevad) isikud ja üksused ning [IRISL-i] üksused ning nende omanduses või kontrolli all olevad või nende nimel tegutsevad üksused, kes on loetletud II lisas.”
- 8 Määrus nr 423/2007 tühistati nõukogu 25. oktoobri 2010. aasta määrusega (EL) nr 961/2010, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT L 281, lk 1).
- 9 Määruse nr 961/2010 artikli 16 lõike 2 kohaselt:

„2. Külmutatakse kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mis kuuluvad VIII lisas loetletud isikutele, üksustele ja asutustele või mis on nende valduses või kontrolli all. VIII lisasse on kantud [...] juriidilised ja füüsilised isikud, üksused ja asutused, kelle puhul on vastavalt [...] [otsuse 2010/413] artikli 20 lõike 1 punktile b kindlaks tehtud, et nad:

- a) osalevad [tuumarelvade levikus], on sellega otseselt seotud või toetavad seda [...] või kuuluvad sellisele isikule, üksusele või asutusele või on tema kontrolli all, sealhulgas ebaseaduslike vahendite abil, või tegutsevad tema nimel või tema juhendamisel;

[...]

d) on juriidilised isikud, üksused või asutused, mis kuuluvad ettevõtjale [IRISL] või on tema kontrolli all.”

¹⁰ Vastavalt määruse nr 961/2010 artiklile 36:

„2. Kui nõukogu otsustab füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutuse suhtes kohaldada artikli 16 lõikes 2 osutatud meetmeid, muudab ta vastavalt VIII lisa.

3. Nõukogu edastab oma otsuse, sealhulgas loetelusse kandmise põhjused [lõikes] 2 osutatud füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele kas otse, juhul kui aadress on teada, või teatise avaldamise kaudu, ning annab asjaomasele füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele võimaluse esitada oma märkused.

4. Kui esitatakse märkusi või uusi olulisi asitõendeid, vaatab nõukogu oma otsuse läbi ning teavitab vastavalt asjaomast füüsilist või juriidilist isikut, üksust või asutust.”

Hageja suhtes võetud piiravad meetmed

¹¹ Otsuse 2010/413 vastuvõtmisega 26. juulil 2010 lisas nõukogu hageja nime nende isikute, üksuste ja asutuste loetellu, kes on kantud nimetatud otsuse II lisas olevasse III tabelisse.

- 12 Selle tulemusel lisati hageja nimi nõukogu 26. juuli 2010. aasta rakendusmääruse (EL) nr 668/2010, millega rakendatakse määruse nr 423/2007 artikli 7 lõiget 2 (ELT L 195, lk 25) alusel nende isikute, üksuste ja asutuste loetellu, kes on kantud määruse nr 423/2007 V lisas olevasse III tabelisse. Rakendusmääruse nr 668/2010 vastuvõtmise tagajärjel külmutati hageja rahalised vahendid ja majandusressursid.
- 13 Nii otsuse 2010/413 kui ka rakendusmääruse nr 668/2010 vastuvõtmisel kasutas nõukogu järgmist põhjendust: „Tegutseb de [Hafize Darya Shipping Lines'i (HDSL)] nimel Euroopas”.
- 14 Nõukogu teavitas hagejat tema nime lisamisest määruse nr 423/2007 V lisas olevasse III tabelisse kantud isikute, üksuste ja asutuste loetellu 28. juuli 2010. aasta kirjaga. Ta ei esitanud muid põhjuseid kui need, mis on kirjas rakendusmääruses nr 668/2010.
- 15 Hageja taotles 10. ja 13. septembri 2010. aasta kirjadega nõukogult, et viimane vaataks uuesti läbi otsuse lisada tema nimi nende isikute, üksuste ja asutuste loetellu, kes on kantud määruse nr 423/2007 V lisas olevasse III tabelisse.
- 16 Kuna määrus nr 423/2007 tühistati määrusega nr 961/2010, siis kandis nõukogu hageja nime viimati nimetatud määruse VIII lisa tabeli B punkti 26 alapunkti c. Selle tagajärjel on hageja rahalised vahendid ja majandusressursid külmutatud vastavalt nimetatud määruse artikli 16 lõikele 2.

- 17 Määruse nr 961/2010 VIII lisa tabeli B punkt 26 puudutab IRISL-i. Nõukogu tugines hageja loetellu kandmisel järgmisele põhjendusele: „[IRISL-i] kontrolli all ja/või teatud selle nimel”.
- 18 Nõukogu vastas hageja 10. ja 13. septembri 2010. aasta kirjadele 28. oktoobri 2010. aasta kirjaga, andes teada, et jätab pärast oma otsuse uuesti läbivaatamist rahuldamata hageja taotluse kustutada viimase nimi nende isikute, üksuste ja asutuste loetelust, kes on kantud määruse nr 961/2010 VIII lisasse (edaspidi „vaidlusalune loetelu”). Nõukogu täpsustas, et kuna toimikus ei ole uusi asjaolusid, mis annaks alust seisukoha muutmisele, siis tuleb hageja suhtes jätkuvalt kohaldada nimetatud määruses ette nähtud meetmeid.
- 19 Hageja palus 23. novembri 2010. aasta kirjas, et nõukogu esitaks talle tõendid, mille alusel tema nimi kanti vaidlusalusesse loetellu. Nõukogu ei vastanud sellele kirjale enne seda, kui hagi esitati.

Menetlus ja hageja nõuded

- 20 Hageja esitas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 16. detsembril 2010. Hagiavaldus toimetati nõukogule kätte 29. detsembril 2010.
- 21 Nõukogu esitas kostja vastuse 14. märtsil 2011.
- 22 Euroopa Komisjon ja Saksamaa Liitvabariik esitasid Üldkohtu kantseleisse vastavalt 17. märtsil ja 4. aprillil 2011 saabunud avaldused astuda käesolevas asjas menetlusse nõukogu nõuete toetuseks.

23 Kuna kostja vastus esitati pärast Üldkohtu kodukorra artikli 46 lõikes 1, artikli 101 lõikes 1 ja artikli 102 lõikes 2 ette nähtud tähtaja möödumist, siis palus Üldkohus 29. märtsil 2011 hagejal esitada oma märkused menetluse edasise käigu kohta. Hageja vastas 31. märtsil 2011 kirjalikult, paludes rahuldada oma nõuded tagaseljaotsusega vastavalt kodukorra artikli 122 lõikele 1.

24 Hageja palub Üldkohtul:

- tühistada määrus nr 961/2010 hagejat puudutavas osas;
- mõista kohtukulud välja nõukogult.

Õiguslik käsitlus

Menetluse astumise avaldused

25 Vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 40 neljandale lõigule, mida kohaldatakse Üldkohtu menetlusele vastavalt kõnealuse põhikirja artiklile 53, piirdub menetluse astumise avaldus ühe poole nõuete toetamisega.

- 26 Praegusel juhul taotlevad komisjon ja Saksamaa Liitvabariik luba astuda menetlusse nõukogu nõuete toetuseks.
- 27 Samas on eespool punktis 23 tuvastatud, et nõukogu ei esitanud kostja vastust selleks ettenähtud tähtaja jooksul. Seetõttu ei ole ta esitanud ka nõudeid, mille toetuseks komisjon ja Saksamaa Liitvabariik võiksid menetlusse astuda.
- 28 Neil asjaoludel puudub vajadus otsuse tegemiseks komisjoni ja Saksamaa Liitvabariigi menetlusse astumise avalduste kohta.

Põhiküsimus

- 29 Vastavalt kodukorra artikli 122 lõikele 2 peab Üldkohus kaaluma, kas hageja nõuded näivad olevat põhjendatud.
- 30 Hageja esitab oma nõuete toetuseks sisuliselt kuus väidet. Esimese väite kohaselt on rikutud põhjendamiskohustust. Teine väide tuleneb kaitseõiguste, eelkõige tema õiguse olla ära kuulatud, rikkumisest. Kolmandas väidetakse, et rikutud on õigust tõhusale kohtulikule kaitsele. Neljas väide tuleneb hindamisveast määruse nr 961/2010 artikli 16 lõike 2 kohaldamisel. Viienda väite kohaselt on rikutud omandiõigust. Kuues väide tuleneb proportsionaalsuse põhimõtte rikkumisest.

- 31 Esimese väite raames leiab hageja, et põhjendus, mille nõukogu esitas tema nime kandmisel vaidlusalusesse loetelusse, on ebapiisav ja vastuoluline.
- 32 Õigusi kahjustava akti põhjendamise kohustuse – nagu see on ette nähtud ELTL artikli 296 teises lõigus ja praegusel juhul täpsemalt määruse nr 961/2010 artikli 36 lõikes 3 – eesmärk on esiteks anda huvitatud isikule piisavalt teavet, et tal oleks võimalik kindlaks teha, kas akt on põhjendatud või on selles tehtud viga, mis võimaldab liidu kohtus selle kehtivuse vaidlustada, ning teiseks võimaldada kohtul kontrollida selle akti seaduslikkust. Nõnda sätestatud põhjendamiskohustus kujutab endast liidu õiguse aluspõhimõtet, millest võib erandeid teha ainult ülekaalukatel põhjustel. Sellest tulenevalt tuleb põhjendused huvitatud isikule edastada põhimõtteliselt samal ajal tema õigusi kahjustava aktiga; põhjenduste puudumist ei saa õiguspäraseks muuta asjaolu, et huvitatud isik saab akti põhjendustest teada liidu kohtus algatatud kohtumenetluse raames (vt selle kohta Üldkohtu 12. detsembri 2006. aasta otsus kohtuasjas T-228/02: *Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran vs. nõukogu*, EKL 2006, lk II-4665, edaspidi „OMPI kohtuotsus”, punktid 138 ja 139 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 33 Seetõttu ning vähemalt juhul, kui mõningate asjaolude teatavakstegemine ei ole vastuolus liidu või selle liikmesriikide julgeolekut või nende rahvusvaheliste suhete korraldamist puudutavate ülekaalukate põhjustega (vt analoogia alusel Euroopa Kohtu 3. septembri 2008. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-402/05 P ja C-415/05 P: *Kadi ja Al Barakaat International Foundation vs. nõukogu ja komisjon*, EKL 2008, lk I-6351, punkt 342), on nõukogu määruse nr 961/2010 artikli 36 lõike 3 kohaselt kohustatud sama määruse artikli 16 lõikes 2 ette nähtud rahaliste vahendite külmutamise otsuse vastuvõtmisel tegema puudutatud üksusele teatavaks spetsiifilised ja konkreet- sed põhjused, mille tõttu ta leiab, et huvitatud isikule tuleb seda sätet kohaldada. Ta peab nimetama need faktilised ja õiguslikud asjaolud, millest sõltub meetme õiguslik põhjendus, ning kaalutlused, mille tõttu ta selle meetme on võtnud (vt selle kohta analoogia alusel eespool punktis 32 viidatud kohtuotsus OMPI, punkt 143 ning seal viidatud kohtupraktika).

- 34 Lisaks peab põhjendus olema kohandatud asjaomase akti laadiga ja selle vastuvõtmi-se kontekstiga. Põhjendamise nõuet tuleb hinnata juhtumi asjaolusid, eelkõige akti sisu, põhjenduste olemust ning seda huvi arvestades, mis võib olla akti adressaatidel või teistel isikutel, keda akt otseselt ja isiklikult puudutab, selgituste saamiseks. Ei ole nõutud, et põhjenduses oleks täpsustatud kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslik-ke asjaolusid, kuna põhjenduse piisavust tuleb hinnata mitte ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ja kõiki asjaomast valdkonda reguleerivaid õigusnorme silmas pi-dades. Õigusi kahjustav akt on piisavalt põhjendatud, kui see on tehtud huvitatud isikule teada olevas kontekstis, mis võimaldab tal tema suhtes võetud meetme ulatust mõista (vt eespool punktis 32 viidatud kohtuotsus OMPI, punkt 141 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 35 Praegusel juhul tuleb kõigepealt märkida, et põhjendused, mis nõukogu esitas esiteks määruse nr 961/2010 VIII lisas ja teiseks 28. oktoobri 2010. aasta kirjas, on esmapilgul vastuolulised. Nimelt, samal ajal kui nimetatud kiri viitab hageja olukorra uuesti läbi-vaatamisele ning niisuguste uute asjaolude puudumisele, mis annaks alust nõukogu seisukoha muutmisele, erineb nimetatud määruse VIII lisas esitatud põhjendus va-rem seoses hagejaga rakendusmääruses nr 668/2010 esitatust. Niisiis ei ole selge, kas hageja nimi kanti vaidlusalusesse loetellu seetõttu, et rakendusmääruses nr 668/2010 esitatud asjaolud, s.o sidemed hageja ja HDSL-i vahel, ei olnud muutunud, või uute asjaolude tõttu, s.o otseste sidemete tõttu hageja ja IRISL-i vahel.
- 36 Lisaks, olenemata asjaoludest, millele nõukogu tegelikult tugines selleks, et põhjen-dada hageja kandmist vaidlusalusesse loetellu, ei ole tema esitatud põhjendus eespool punktides 32–34 esitatud norme arvestades piisav.

- 37 Esiteks, juhul kui nõukogu tugines sidemetele hageja ja HDSSL-i vahel, ei võimalda määruse nr 961/2010 VIII lisa ega nõukogu 28. oktoobri 2010. aasta kiri kontrollida põhjusi, mille tõttu nõukogu leidis, et asjaolud, mis hageja esitas 10. ja 13. septembri 2010. aasta kirjades ning mis puudutasid tema tegevuse olemust ja tema sõltumatust HDSSL-ist ja IRISL-ist, ei anna alust hageja suhtes võetud piiravate meetmetega seotud nõukogu seisukoha muutmiseks.
- 38 Teiseks, juhul kui nõukogu tugines otsestele sidemele hageja ja IRISL-i vahel, ei täpsusta määruse nr 961/2010 VIII lisa ega nõukogu 28. oktoobri 2010. aasta kiri selle kontrolli olemust, mis IRISL-il väidetavalt on hageja üle või tegevuse üle, mida viimane IRISL-i nimel läbi viib ning mis põhjendaks piiravate meetmete võtmist tema suhtes.
- 39 Neil asjaoludel tuleb teha järeldus, et nõukogu näib olevat rikkunud ELTL artikli 296 teises lõigus ja määruse nr 961/201 artikli 36 lõikes 3 ette nähtud põhjendamiskohustust. Esimene väide näib niisiis olevat põhjendatud ning sellega tuleb seega nõustuda.
- 40 Seetõttu tuleb määrus nr 961/2010 tühistada osas, milles see puudutab hagejat, ilma et ülejäänud väiteid oleks vaja analüüsida.
- 41 Kuigi käesolevast kohtuotsusest ilmneb, et määrus nr 961/2010 tuleb põhjendamiskohustuse rikkumise tõttu tühistada osas, milles see puudutab hagejat, ei ole sellegipoolest välistatud, et sisuliselt võib piiravate meetmete kehtestamine hageja suhtes siiski osutada põhjendatuks.

- 42 Nii võib määruse nr 961/2010 kohese mõjuga tühistamine hagejat puudutavas osas tõsiselt ja pöördumatult kahjustada nende piiravate meetmete tõhusust, mida see määrus kehtestab, kuna ajavahemikul, mis eelneb selle võimalikule asendamisele uue õigusaktiga, võib hageja võtta samme vältimaks hilisemate piiravate meetmete mõju.
- 43 Seetõttu tuleb ELTL artikli 264 ja Euroopa Kohtu põhikirja artikli 41 alusel säilitada määruse nr 961/2010 mõju selles osas, milles hageja kantakse selle määruse VIII liiksaks olevasse loetelusse, ajavahemiku jooksul, mis ei ole pikem kui kaks kuud alates käesoleva kohtuotsuse kuulutamisest.

Kohtukulud

- 44 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna nõukogu on kohtuvaidluse kaotanud, mõistetakse kohtukulud vastavalt hageja nõudele välja nõukogult.
- 45 Lisaks, kuna on ära langenud vajadus teha otsus komisjoni ja Saksamaa Liitvabariigi menetluse astumise avalduste kohta, siis ei ole ka vaja teha otsust nende kohtukulude kohta.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (neljas koda)

otsustab:

- 1 Vajadus teha otsus komisjoni ja Saksamaa Liitvabariigi menetlusse astumise avalduste kohta on ära langenud.**
- 2. Tühistada nõukogu 25. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 961/2010, milles käsitletakse Iraani vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 423/2007, osas, milles see määrus puudutab HTTS Hanseatic Trade Trust & Shipping GmbH-d.**
- 3. Säilitada määruse nr 961/2010 mõju HTTS Hanseatic Trade Trust & Shippingut puudutavas osas ajavahemiku jooksul, mis ei ole pikem kui kaks kuud alates käesoleva kohtuotsuse kuulutamisest.**
- 4. Jätta Euroopa Liidu Nõukogu kohtukulud tema enda kanda ning mõista temalt välja HTTS Hanseatic Trade Trust & Shippingu kohtukulud.**

Pelikánová

Jürimäe

Van der Woude

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 7. detsembril 2011 Luxembourgis.

Allkirjad